

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/191664,TEKST-AUDIO-Dzien-Archiwisty.html>
28.02.2026, 06:51

[TEKST + AUDIO] Dzień Archiwisty

30 września, w dzień liturgiczny św. Hieronima ze Strydonu – patrona archiwistów, obchodzimy Dzień Archiwisty. Święto ustanowione przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w 2019 r. Tego dnia celebруем wszystkich archiwistów, nie tylko zawodowych, ale również tych rodzinnych.

29.09.2023

Archiwiści w Instytucie Pamięci Narodowej

Archiwista w Instytucie Pamięci Narodowej zajmuje się opisywaniem, katalogowaniem oraz przechowywaniem dokumentów. Do jego obowiązków należy także znajomość zawartości archiwum oraz wydawanie petentom dokumentacji, o które występują do naszego archiwum. Dbłość o właściwe warunki przechowywania to również zadanie archiwisty.

Codzienna praca archiwistów wymaga bardzo rozległych kompetencji, w tym znajomości językowych, znajomości najnowocześniejszych rozwiązań technicznych i informatycznych. Niewidoczne na pierwszy rzut oka działania archiwistów stanowią spory wkład w ukazujące się wydawnictwa, wystawy, katalogi internetowe, śledztwa, audycje telewizyjne i radiowe oraz artykuły.

Obecnie w pionie archiwalnym IPN zatrudnionych jest ponad 800 osób i to oni, archiwiści IPN, od ponad dwudziestu lat dokładają wszelkich starań, aby do naszego zasobu dostęp mieli badacze, dziennikarze oraz osoby prywatne.

Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej

Gdy w 1998 r. powołano IPN, jednym z najważniejszych zadań ustawowych Instytutu była budowa niezależnego archiwum, które będzie gromadziło, opracowywało i udostępniało dokumenty wojskowych i cywilnych organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990, a także prokuratur, sądów i więziennictwa. Aktualnie w zbiorach Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej znajduje się ponad 93 km akt. Są to nie tylko dokumenty papierowe, ale też 39 mln fotografii, ponad 840 tys. mikrofilmów i mikrofisz, 2228 jednostek archiwalnych filmów i 2127 nagrań dźwiękowych, archiwalia rodzinne i artefakty.

Zbiory IPN to nie tylko akta komunistycznej bezpieki, to także blisko 4 km bieżące tzw. materiałów na temat II wojny światowej, w tym liczne dokumenty niemieckiego aparatu represji, jak raport z likwidacji warszawskiego getta – wpisany przez UNESCO na listę Pamięć Świata.

Dziś nie może być mowy o rzetelnej pracy historyka czy dziennikarza opisującego najnowszą historię Polski bez skorzystania z dokumentów znajdujących się w zasobie IPN.

Działalność Archiwum

Co roku w Noc Muzeów w Instytucie Pamięci Narodowej, nasi goście mogą zobaczyć, jak wygląda praca archiwisty, obejrzeć magazyn archiwalny, pracownię digitalizacji oraz pracownię konserwacji dokumentów, w których na co dzień zabezpieczamy dokumenty.

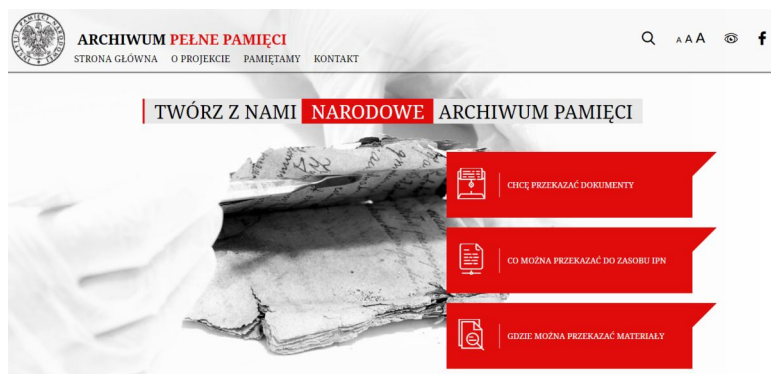
Niezwykle ważny jest dla nas projekt [Archiwum Pełne Pamięci](#) i zbiory, które w wyniku jego realizacji trafiają do naszego archiwum. Jest on częścią szerszej kampanii, mającej na celu uświadomienie osobom, posiadającym w prywatnych zbiorach ciekawe dokumenty, fotografie, wspomnienia i relacje, możliwości przekazania ich do Archiwum IPN.

[VII Ogólnopolskiej Konferencji Archiwistów i Historyków z cyklu „Educare necesse est...”](#). Jest to wspólny projekt realizowany przez Archiwum IPN, Archiwum Państwowe w Warszawie, Wydział Historii Uniwersytetu Warszawskiego, Mazowiecki Samorządowy Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych oraz Archiwum Głównego Akt Dawnych. Konferencje to forum spotkania i wymiany doświadczeń dwóch środowisk – archiwistów i historyków, na co dzień pracujących z materiałami źródłowymi, oraz nauczycieli i edukatorów wykorzystujących dokumenty archiwalne w praktyce szkolnej.

Polecamy artykuły opublikowane w portalu ipn.gov.pl oraz przystanekhistoria.pl, które poświęcone są działalności Archiwum Pamięci Narodowej:

- Wywiad z Marzeną Kruk – dyrektorką Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, pt. [„Nie da się opisać najnowszej historii Polski bez zbiorów archiwalnych IPN”](#)
- Dodatek historyczny Instytutu Pamięci Narodowej [„Nie tylko teczki”](#), prezentujący działalność Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej
- Zapraszamy do zapoznania się z kulisami pracy archiwistów IPN w filmie [„Archiwum IPN ludzie i dokumenty”](#)
- Portal przystanekhistoria.pl - [Archiwum IPN](#)
- Film na IPNtv: [Śladem wniosku o udostępnienie dokumentów w Archiwum IPN](#)

W Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej powstał projekt Archiwum Pełne Pamięci, w ramach którego zapraszamy wszystkich do współpracy w utrwalaniu pamięci o losach Polski i Polaków w ubiegłym stuleciu. Zachęcamy do wydobywania z domowych zbiorów dokumentów ukazujących ważne wydarzenia z dziejów Polski i tych przedstawiających szerzej nieznane lub zapomniane historie rodzinne i podzielenia się nimi za pośrednictwem IPN z innymi. Temu ma służyć m.in. portal <https://archiwumpamieci.pl/>

Z działalnością naukową i popularyzatorską Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, można się zapoznać w portalu ipn.gov.pl

Zachęcamy Państwa do skorzystania również z Inwentarza Archiwalnego Instytutu Pamięci Narodowej, który jest udostępniony w Internecie pod adresem <http://inwentarz.ipn.gov.pl/>. Inwentarz zawiera ponad 1 mln. 954 tys. rekordów opisujących materiały administracyjne, operacyjne i osobowe.

Warto również zapoznać się z działalnością Centrum Informacji o Ofiarach II Wojny Światowej w portalu ofiary.ipn.gov.pl. Celem Centrum jest kompleksowe udzielanie informacji, na podstawie zgromadzonego zasobu archiwalnego, o ofiarach represji niemieckich i sowieckich w okresie II wojny światowej i po jej zakończeniu (1939-1956). IPN dysponuje obecnie największym zbiorem danych o losach Polaków w czasie II wojny światowej pod dwiema okupacjami. [Informacja o zasobie archiwalnym Archiwum IPN w Warszawie \(Centrala\)](#)

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

Pliki do pobrania

[dyrektor Archiwum IPN Marzena Kruk o Dniu Archiwisty \(mp3, 5.33 MB\)](#)

[dyrektor Archiwum IPN Marzena Kruk o Dniu Archiwisty \(wav, 39.24 MB\)](#)
